

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Ioannis Ioviani Pontani. De Aspiratione Libri duo. Charon
Dialogus. Antonivs Dialogus. Activs Dialogus. Aegidivs
Dialogus. Asinvs Dialogus. De Sermone Libri Sex. Belli,
Qvod Ferdinandvs Senior ...**

Pontano, Giovanni Giovano

Venetiis, 1519

Dissimulationem aliquando esse ostentationem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-12960

perditius dicitur, ac peruersius? Sub sanctitatis autem, ac continentiae opinione quantum mali foueret, frater Hieronymus Ferrariensis ex ordine beatissim, ac maximo sancti uiri Dominici, declarauit, nuper populus ipse quem subduxerat, Florentinus, cuius decreto morte & quidem acerbissima, atrocissimisque cruciatibus excarnificatus est. Itaque uirtutum hoc dissimulationis late quidem patens est, ac per pauci quidem sunt, quemcumque siue ciuium ordinem, siue sacerdotum, aut principum inspicias, in quo non inuenire Suffenum possis, ne Valerij Catulli siue scemina, siue maledictum aspernari uideamur. Qui igitur dissimulationum sint conatus, studia, proposita, iam uidetis. Sub Ferdinando Neapolitanorum Rege agebat Caieta in Cœnobio Gerardus quidam, qui septimum in die cibo abstinere cōsueuisset, ac potu, indeque sanctus habebatur, ac deo carus. Venerabatur illum populus, utque eum adorarent, frequentes ad eum finitimis conueniebant ex oppidis, Tātā hanc hominum opinionem cœnobitæ adaugebant, propter munera quæ templo offerebantur. Misit ad eam rem perspicendam Ferdinandus Masium Aquosam & perspicacem, & abunde expertum uirum, cuius etiam fides esset quàm perspectissima. Is dies nocteisque cum illo septem eodem simul in cubiculo cum egisset, summa cum uigilantia & cura, comperit tandem, & capitis illum, et stomachi pituita laborare, nimisque de humectatione, quo è uicio appetēdi cibi uis illa cōsopita iaceret, ac penè extincta, esseque siue ieiunium illud, siue abstinentiam ad morbum, malumque corporis habitum referendam, uanosque illos esse, rerumque religionis ostentatores, qui persuadere conarentur Genios, hoc est Angelos uictum ad illum quotidianum ferre, ciboque diuino pasce re. Sub Alphonso Rege Ferdinandi huius patre eandem hanc abstinentiam cum ostentaret alius quidam, cuius nomen è memoria excidit, adhibitaque esset cura, nequid esculenti potusque ad illum inferretur, cōpertum postea est sub speciem nocturni luminis (erat enim hibernū tempus) uictitare interim illū è candelis nocturni luminis causa sumministratis, quæ è suaturo cinnamoque constarent, atque è gallinarum pettoribus minutissime contusis, seuo tamen super illito.

Diffimulationem aliquando esse ostentationem.

Quid? quod interdū dissimulatio & ipsa quidem ostentatio quædam est, cuiusmodi esse generis Aristoteles Laconicum arbitratur uestitum, sub illa namque modicitate delitescere elationem, ac superbos spiritus. Quæ de re parcius loquor propter sanctissimos Heremitas, patresque illos, et

tanquam fundatores Christianæ religionis Paulum, Antonium, Mal-
 chum, Sabam, Onofrium, aliosq; post hos innumerabiles, in ijsq; tot
 post seculis Franciscum, quorum paupertas continentia, simplicitas, san-
 ctitas, uita omnis deniq; uisa est nobilitasse hominum imbecillitatē, ma-
 ximeq; languescens eorum roborasse conatus. Tali igitur sub modi-
 citate, ac uestitus forde nō pauci olim Philosophiæ professores pessima
 quædam exempla prodiderunt. Vtq; de alijs taceam, Neronis Au-
 gusti temporibus Publius Egnatius Stoicā professus est sectam, quo ma-
 iorem sibi fidem in accusandis tum ciuibus alijs, tum etiam senatoribus
 compararet. Vtinam ne etate etiam nostra sub hac quoque specie atq;
 habitu turpiora magisq; profana admitterentur. Videas hodie quos-
 dam minutissima, ac sordidissima quædam uel obstinate dissimulare,
 quod ea ad uirtutem ipsi (ut sunt animo imbecillo admodum, atq;
 abiecto) referant, publicamq; ad commendationem. Quocirca dissi-
 lant ea, dum è dissimulatione, ac reticentia magis, magisq; comenda-
 tum iri ea existimant, qui meo quidem iudicio non degeneres modo,
 atq; abiecti, uerum nullius esse uideantur pretij, deq; cœtu prorsus ho-
 minum eiciendi. commendabatur religiosus ex his quidam, quod ieiun-
 nia traduceret ternis tantū cariculis, ac nucibus, aqueq; cyatulo, cūq;
 antistes id ex eo sciscitaretur, sat ipsi scimus, tantum hoc illum respō-
 disse, demisso uultu, uoce quā maxime depressa, et languida, mise-
 rum se peccatorem esse. quid dissimulantius, imo quid inanius? atq;
 apud recte sentientes contemptibilius? Risit antistes hominis inanem o-
 stentationem, et ut aliam insisteret uiam, quæ ad cœlum ferret, com-
 monuit. Iacobus Zanet, negotiator Venetus multa amplaq; negotia
 Neapoli cum administraret, cerneretq; Gasparem Rauennianum sin-
 gulis diebus sub matutinum tempus uisitare templa, interesse rebus di-
 uinis, sacrāq; dum celebrarentur, intentissimū illum esse legendis Da-
 uiticis psalmis, captus imo deceptus (ut res ipsa docuit) uiri moribus,
 non paruam illi pecuniæ summam credidit administrandam, de qua
 post ratione habita lucrum, compendiaq; partirentur, ut mercatorum
 mos esset. Gaspar accepta pecunia, cum aduenisset reddendæ rationis
 tempus, risui Iacobum habuit, quippe qui non pecuniam modo ab-
 negauerit, uerum ignorare se illum dixerit, cumq; Iacobus merca-
 toribus ab alijs accusaretur, non me inquit Gaspar decepit, sed Ga-
 sparis libellus, lectioq; illius suspiciosa. Itaq; uix aliqua uitæ species
 est, ad quā se se dissimulatio nō insinuet, quod nō ita multis post annis
 Frater Franciscus Hispanus docuit. Is quamuis rudis, atq; indoctus,
 tractus tamen audacia, atq; ambitione pulpitem ascendere est ausus,

tantoq; siue fastu, siue temeritate, palam ut asseueraret, prædicare se
 de religione, Christianisq; de rebus, docente ac dictante Angelo, cuius
 admonitu & futura quædam prædiceret, & qui cum diuis in cælo è
 mortuis agerent, qui rursus apud inferos cruciarentur, sciret, ac pro-
 ferret. Deniq; cum Ferdinando persuadere arte nulla, aut ratione
 posset, ut uniuersam Iudæorum gentem omnino exterminaret è re-
 gni finibus, exemplo Ferdinandi patruelis Hispaniarum Regis, Ta-
 renti cum ipse ageret, commentum hoc inijt, E' plumbo tabulam diu-
 Cataldi nomine clanculum a se inscriptam haud Tarento procul in
 sacello semudiruto sub parietem oculuit. quam triennio post eruendâ
 curauit, corrupto sacerdote, qui diceret in somnis asstitisse sibi Catal-
 dum, monstrantem quo in loco tabella esset abdita, commonentemq;
 uti cum populo supplice, collegioq; sacerdotum iret ad effodiendam il-
 lam, quam effossam curaret ad regem deferendam, communicandam
 ab eo uni tantum uiro, quem è suis optimum nosceret, ac maxime fi-
 dum, deum enim iratum illi futurum, clademq; ac calamitatem im-
 missurum, ni quod in tabula scriptum esset, & cautum, a Rege præ-
 staretur. scriptum uero ipsum per ambages quasdam, ac latebricosas
 uerba eod' spectabat, uti Iudæorum exterminatio indicaretur, Rex ac
 cepta tabula deprehendit fraudem, qua deprehensa minime Franci-
 scum ad eam legendam se cum adhibuit, arbitratus eum interpreta-
 turum uerba in eam sententiam, dissimulauitq; rem ipsam summa
 cum taciturnitate ac prudentia. At Franciscus re cognita furore per-
 citus, quod tantum commentum falsum eum habuisset, non populo, nõ
 Regi, uix ipsi Cataldo publicis pepercit in prædicationibus, i tantumq;
 excanduit, ut Italia ferme omnis, ipseq; in primis Romanus Pontifex
 de tabula huius fuerit inuentione sollicitus, atq; anxius. Itaq; uirtu hu-
 ius uis adeo culta, & potens est, neq; omnino animaduersa, ut non
 modo interdum in ostentationem se se conuertat, uerum etiam in spi-
 ritus superbissimos, execrabilemq; animorum impotentiam. Quâ-
 quam autem Aristoteles recte putat ueraci ostentatorem magis aduer-
 sari, longiusq; ab illo digredi, ut pote deteriorem, non minus tamẽ
 difficile est ab his ipsis cauere, cum eorum morbus uix appareat, osten-
 tatio uero ipsa se se patefaciat, id quod nomen etiam ipsum declarat.
 Velle autem hæc ulterius profesequi, nec utile esse ducimus, nec necessa-
 riũ. uideriq; abunde satis potest, planè nos ostendisse, quot, & quæ
 genera sint, species' ue eorum omnium, atq; in quibus uersentur, differ-
 ant' ue, aut conueniant, quiq; sint tũ mendaces, tũ ueri, simulatoresq;
 ac dissimulatores. Nam de Ironiis alibi expressius disputabitur.

Quoniam autem prudentia dux est, ac magistra actionum humanarum omnium, moraliumque uirtutum, illud non uidetur prætereundum, prudentiam ipsam pro loco, tempore, negotijs, administrationibus, periculis, proque persona, quam geremus, tum exigere, tum etiam præcipere uti nunc simulemus, contra nunc dissimulemus, nunc ueritatem oculamus, nunc quæ uera nullo modo sunt & fingamus, & assueremus. Quæ res effiat, ut fingere interdum, simulare, dissimulare, insidiari, celare, ostentare, demere, accumulare, dum tamen prudentia id exigat, dandum sit uirtuti. Sunt & actiones ipsæ ad finem referendæ, nam & Solon publicæ rei gratia furorem simulauit, & Brutus, de quo diximus, stultitiam, & sapientissimi rerum publicarum administratores in maxime periculosis casibus hilaritatem fingunt, quæ autem aduersa, celant, quæ ficta & læta, efferenda in publicum curant. Nec medici sanandis ægris, quo illos habeant obtemperatores, magisque abstinentes, non & ipsi multa se se dubitare, aut euentura præter opinionem fingunt, aut contra uel optimam illis pollicentur spem, licet ipsi de illorum salute nullam prorsus spem habeant præsertim in pestilentibus, ac desperatis morbis. Denique nullo ab hominum genere, nullis ab administratoribus plura aut simulantur, aut dissimulantur, quam ab exercituum ducibus, rerumque administratoribus bellicarum. Quarum rerum tum Latine, Græcæque historia, tum barbaræ replete sunt exemplis.

FINIS.